

GOSPODARSKO PRAVO

Osebni podatki in objava podatkov in sporočil na spletni strani AJPES za objave po ZGD-1

AVTOR

Jelka Lugarič

univ. dipl. ekonomistka,
vodja izpostave AJPES Novo mesto

Stališča avtorice v tem prispevku niso nujno tudi stališča organa, pri katerem je zaposlena.

V prvem odstavku 11. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1)¹ je določeno, da če zakon določa dolžnost objave posameznih podatkov ali sporočil družbe, se objavijo na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve za objave po Zakonu o gospodarskih družbah, če zakon ne določa drugače, ter da če akt o ustanovitvi določa, da je treba objaviti posamezne podatke ali sporočila družbe, se objavijo na spletni strani AJPES ali v dnevniku, ki izhaja na celotnem območju Republike Slovenije, ali tako, kot določa ta zakon. V tem prispevku se bom osredotočila na vprašanje dopustnosti objave osebnih podatkov v sporočilih, objavljenih na spletni strani AJPES kot objave po ZGD-1.

Iz prakse

Sporočila, za katera je predpisana dolžnost družb, da jih objavijo na spletni strani AJPES kot objave po ZGD-1, so raznolika, v grobem pa jih lahko razvrstimo na sporočila, ki se nanašajo na statusna preoblikovanja družb, sporočila v postopkih rednih likvidacij družb in druge objave družb, ki jih določa ZGD-1. AJPES je v letu 2016 na svojih spletnih straneh objavila 255² sporočil družb, za katera ZGD-1 določa dolžnost objave na spletni strani AJPES, ter 517 sporočil, ki se nanašajo na objavo informacij v zvezi s sklici skupščin družb, za katere je predpisana objava ali na spletni strani AJPES ali pa v dnevniku, ki izhaja na celotnem območju Republike Slovenije. Praviloma v sporočilih za objavo na spletni strani AJPES kot objavah po ZGD-1 niso navedeni osebni podatki. Občasno, predvsem kadar gre za odločanje o članih nadzornega sveta, pa delniške družbe v sklicu skupščine v predlogu sklepa navedejo tudi osebne podatke kandidatov za člane nadzornega sveta. Včasih gre za navajanje bivališča ali datuma rojstva predlaganega kandidata za člana nadzornega sveta, redkeje pa za navajanje njegove enotne matične številke občana ali davčne številke. Mnogo pestrejši nabor osebnih podatkov pa je najti v predlogih delničarjev o volitvah članov nadzornega sveta, s katerimi želijo delničarji doseči izvolitev drugega člana nadzornega sveta

namesto tistega, ki je predlagan v že objavljenem sklicu skupščine, ki ga AJPES za objavo posreduje družba, katere skupščina je sklicana. Ima AJPES ustrezne podlage za objavo dokumentov, ki vsebujejo take ali drugačne osebne podatke?

Predpisi

AJPES je javna agencija, ki jo je ustanovila Republika Slovenija, zato sodi v javni sektor. Pravne podlage za dopustno obdelavo osebnih podatkov so za javni sektor posebej določene v 9. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1),³ ki v prvem odstavku določa, da se osebni podatki v javnem sektorju lahko obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon. Poleg tega pa tudi določa, da se z zakonom lahko predpiše, da se določeni osebni podatki obdelujejo le na podlagi osebne privolitve posameznika. Za namen tega pisanja je pomemben še četrti odstavek 9. člena ZVOP-1, ki določa, da se v javnem sektorju izjemoma obdelujejo tisti osebni podatki, ki so nujni za izvrševanje zakonitih pristojnosti, nalog ali obveznosti javnega sektorja, če se to obdelavo ne poseže v upravičeni interes posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo. ZVOP-1 v 3. točki 6. člena pojasnjuje pomen izraza "obdelava osebnih podatkov" kot kakršnokoli delovanje ali niz delovanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki, ki so avtomatizirano obdelani ali ki so pri ročni obdelavi del zbirke osebnih podatkov ali so namenjeni vključitvi v zbirko osebnih podatkov, zlasti zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklicanje, vpogled, uporaba, razkritje s prenosom, sporočanje, širjenje ali drugo dajanje na razpolago, razvrstitev ali povezovanje, blokiranje, anonimiziranje, izbris ali uničenje. Iz te zakonske določbe po mojem mnenju izhaja, da se objava osebnih podatkov uvršča med obdelavo osebnih podatkov.

ZGD-1 nima nobenih določb, ki bi AJPES pri izvajanju nalog objave podatkov in sporočil družb po 11. členu ZGD-1 dovoljevale obdelavo kakršnihkoli osebnih podatkov, in tudi ne določb o tem, da bi se določeni osebni podatki lahko obdelovali na podlagi osebne privolitve posameznika.

Zato pogoji iz prvega odstavka 9. člena ZVOP-1 za obdelovanje osebnih podatkov v AJPES pri izvajanju nalog objave podatkov in sporočil po 11. členu ZGD-1 niso izpolnjeni in objava osebnih podatkov ni dopustna.

Pojdimo še k vprašanju primernosti uporabe določb četrtega odstavka 9. člena ZVOP-1 pri izvajanju objav po 11. členu ZGD-1 v AJPES, najprej glede obdelovanja osebnih podatkov o v sklicu skupščine navedenih predlaganih članih nadzornega sveta, nato pa še glede obdelovanja osebnih podatkov v volilnih predlogih delničarjev.

V zvezi z izjemo, določeno v četrtem odstavku 9. člena ZVOP-1, je Informacijski pooblaščenec v mnenju⁴ zapisal:

"Tej pravni normi se namreč v celoti zadosti le, če je takšna obdelava nujno potrebna za izvrševanje zakonitih pristojnosti, nalog in obveznosti in če se s tem ne poseže v upravičen interes posameznika. Gre za izjemne primere, pri katerih je treba tehtati med na zakonu utemeljeno pristojnostjo in upravičenim interesom posameznika, čigar osebni podatki naj bi se obdelovali. Na podlagi te določbe se osebni podatki lahko obdelujejo, če javni sektor za tako obdelavo podatkov nima podlage v drugem (področnem) zakonu. Obdelava osebnih podatkov je tako v skladu s citirano

določbo zakonita le, če noben (področni) zakon ne določa obdelave osebnih podatkov, v zakonu pa so določene takšne obveznosti za predstavnike javnega sektorja, ki jih ne bi bilo mogoče izpolniti brez obdelave osebnih podatkov. Pri tem je treba v vsakem primeru posebej z vso skrbnostjo pretehtati, ali obdelava ne posega v upravičen interes posameznika."

Osebnih podatki v sklicu skupščine

Po določbah prvega odstavka 296. člena ZGD-1 mora sklic skupščine (med drugim) vsebovati tudi predloge sklepov organov vodenja ali nadzora iz prvega odstavka 297.a člena tega zakona in informacijo o tem, kje so dostopne njihove obrazložitve. Po drugem odstavku 297.a člena ZGD-1 pa mora poslovodstvo od objave sklica skupščine do vključno dneva zasedanja skupščine na sedežu družbe omogočiti delničarjem brezplačen vpogled v obrazložitev vsake točke dnevnega reda, pri čemer mora obrazložitev točke dnevnega reda, pri kateri naj skupščina odloča o imenovanju članov nadzornega sveta ali upravnega odbora, vključevati vsaj ime in priimek, izobrazbo, ustrezne izkušnje in trenutno zaposlitev predlaganega člana. Iz navedenih določb je razvidno, da je zakonodajalec predvidel, da naj delničar pridobi osebne podatke o predlaganih članih nadzornega sveta oziroma upravnega odbora na sedežu družbe, ne pa v objavljenem sklicu skupščine. To je tudi logično, saj ni nobene potrebe, da bi bili osebni podatki posameznika zaradi njegovega kandidiranja za članstvo v nadzornem svetu družbe prosto dostopni vsakomur.

Menim tudi, da objava osebnih podatkov o predlaganih članih nadzornega sveta ali upravnega odbora na spletnih straneh AJPES poseže v upravičeni interes posameznika do zasebnosti, saj lahko upravičeno pričakuje, da bodo njegovi osebni podatki dostopni le delničarjem, ki bodo odločali o njegovi izvolitvi, ne pa vsakomur, kar bi se zgodilo, če bi bili njegovi osebni podatki navedeni v sklicu skupščine in objavljeni na spletni strani AJPES.⁵

Glede na navedeno menim, da bi AJPES ravnala nezakonito, če bi objavila sklic skupščine delniške družbe, ki bi vseboval osebne podatke kandidatov za člane nadzornega sveta.

Osebnih podatki v volilnih predlogih delničarjev

Volilne predloge delničarjev ureja 301. člen ZGD-1, ki določa, da se za delničarjev predlog o volitvah članov nadzornega sveta, upravnega odbora ali revizorjev smiselno uporabljajo določbe prejšnjega člena in da volilnega predloga ni treba utemeljiti. Čeprav po zakonu volilnega predloga delničarjem ni treba utemeljiti, ti pogosto v svojih predlogih navajajo zelo podrobne osebne podatke (včasih kar življenjepis, ki naj bi bil po navedbah predlagatelja sestavni del utemeljitve predloga) "svojega" kandidata. Ni sporno, da je poslovodstvo družbe volilni predlog delničarja dolžno objaviti, vprašanje pa je, kako naj se 300. člen smiselno uporabi, če vsebuje volilni predlog osebne podatke. V tretjem odstavku 300. člena ZGD-1 je med drugim določeno, da poslovodstvu delničarjevega predloga in njegove utemeljitve ni treba objaviti, če bi bilo z objavo predloga storjeno kaznivo dejanje ali prekršek. ZVOP-1 v 91. členu določa, da je obdelovanje osebnih podatkov brez zakonske podlage ali osebne privolitve posameznika prekršek. Kot je bilo v uvodu že pojasnjeno, je morebitno soglasje kandidata za izvolitev k obdelavi njegovih osebnih podatkov za AJPES nepomembno, ker sodi AJPES v javni sektor in naloge objav na spletni strani za objave po ZGD-1 opravlja na podlagi ZGD-1, ki pa ni določil, da bi se osebni podatki v AJPES lahko obdelovali na podlagi osebne privolitve posameznika.

Menim, da je upravičeni interes posameznika, ki kandidira za članstvo v nadzornem svetu, do zasebnosti enak ne glede na to, ali posameznika predlaga v izvolitev organ družbe ali delničar - torej v obeh primerih lahko pričakuje, da bodo njegovi osebni podatki razkriti delničarjem, ne pa komurkoli. Objava osebnih podatkov, navedenih v volilnem predlogu, na spletni strani AJPES bi bila že zaradi posega v upravičeni interes posameznika nezakonita. Menim, da je treba smiselno uporabo 300. člena ZGD-1 pri objavi volilnega predloga razumeti tako, da družba v prejetem volilnem predlogu, če ta vsebuje osebne podatke, te za objavo na spletni strani AJPES zakrije. Delničarji imajo možnost (na podlagi določb tretjega odstavka 297.a člena ZGD-1) vpogleda v celotno besedilo volilnega predloga na sedežu družbe, in sicer takoj po prejemu volilnega predloga, zato pri svojih pravicah do obveščenosti niso prikrajšani.

Sklep

Na spletni strani AJPES za objave po ZGD-1 ni dopustno objavljati osebnih podatkov o predlaganih članih nadzornega sveta delniške družbe, pri čemer je nepomembno, kdo jih predlaga v izvolitev. Nobenega razloga ni, da bi bili osebni podatki oseb, ki kandidirajo za članstvo v nadzornem svetu, na razpolago komurkoli. Z osebnimi podatki o predlaganih članih nadzornega sveta se lahko delničarji seznanijo z gradivi, ki jih je družba dolžna dati delničarjem na svojem sedežu po določilih 297.a člena ZGD-1.

OPOMBE

1 Ur. l. RS, št. 42/06 in nasl.

2 V navedeni številki so zajeti tudi pozivi upnikom za prijavo terjatev do zavodov v postopkih rednih likvidacij zavodov.

3 Ur. l. RS, št. 86/04 in nasl.

4 Številka 0712-94/2010/2 z dne 2. marca 2010, objavljeno na spletni strani <https://www.ip-rs.si/vop/zbiranje-podatkov-o-romski-manjsini-1843/> .

5 Po določbah drugega odstavka 11. člena ZGD-1 mora biti spletna stran za objave po ZGD-1 zasnovana tako, da je vsakomur omogočen brezplačen vpogled v objavljene podatke.